Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беластоцкага абкома і гаркома КП(б)Б і абласнога выканаўчага камітэта

Год выдання другі

№ 227 (296)
АЎТОРАК
1
КАСТРЫЧНІКА
1940 г.

Цана 10 капеек.

Магутная зброя большэвізма

1 кастрычніка 1938 года вышла з друку асобнай кнігай Гісторыя Усесаюзнай комуністычнай партыі большэвікоў—«Кароткі курс», складзены пад рэдакцыяй камісіі ЦК ВКП(б) і адобраны ЦК ВКП(б). Выхад у свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» нашы кадры — партыйныя і непартыйныя—сустрэлі з вялікай радасцю. Партыя атрымала магутную зброю ў барацьбе за комунізм, правераную марксісцка-ленінскую энцыклапедыю асноўных ведаў большэвізма.

Комуністычная партыя прайшла гераічны шлях развіцця ад першых марксісцкіх гурткоў 80-х гадоў мінулага стагоддзя да вялікай партыі большэвікоў, якая кіруе першай у свеце соцыялістычнай дзяржавай. Гісторыя ВКП(б) ёсць гісторыя трох рэволюцый у Расіі, гісторыя пабудовы совецкай дзяржавы і соцыялістычнага грамадства ў нашай краіне.

Ворагі партыі скажалі вучэнне марксізма-ленінізма: распаўсюджваліся асуджаныя партыяй погляды на ролю асобы ў гісторыі; няправільна тлумачылася пытанне аб перамозе соцыялізма; мелі месца скажэнні марксісцка-ленінскіх поглядаў на характар войнаў у сучасную эпоху: не было марксісцкага адрознення справядлівых войнаў ад несправядлівых; ілжэтэарэтыкі прыніжалі ролю і значэнне соцыялістычнай дзяржавы як галоўнай зброі ў руках рабочых і сялян для перамогі соцыялізма; у гістарычнай навуцы шырока распаўсюджваліся антымарксісцкія скажэнні і вульгарызатарствы так званай школы Пакроўскага.

Неабходна было даць партыі адзінае правільнае тлумачэнне асноўных пытанняў марксізма-ленінізма і гісторыі ВКП(б), з'яднаць у адно цэлае штучна рашчэпленыя састаўныя часткі адзінага марксісцка-ленінскага вучэння—дыялектычны і гістарычны матэрыялізм і ленінізм.

ЦК ВКП(б) зыходзіў з задачы выкласці вучэнне марксізма-ленінізма на аснове гістарычных фактаў, наглядна паказаць сілу і значэнне марксісцка-ленінскай тэорыі, якая навукова раскрывае законы развіцця грамадства, вучыць прымяняць гэтыя законы для кіраўніцтва рэволюцыйнай дзейнасцю пролетарыята, бесперапынна развіваецца і ўдасканальваецца, не баіцца замяняць і адмяняць асобныя ўстарэўшыя палажэнні і вывады новымі вывадамі і палажэннямі, адпавядаючымі новым гістарычным умовам.

ЦК ставіў задачу дапамагчы нашым кадрам — партыйным і непартыйным—падняць свой тэарэтычны ўзровень і палепшыць усю прапагандысцкую работу нашай партыі.

З дня выхаду «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» прайшло два годы. Партыя сумела за гэты час узняць ідэйна-палітычную работу на вышэйшую ступень. У партыйных і непартыйных кадраў прабудзіўся інтарэс да вывучэння марксізма-ленінізма. Кожнаму стала зразумелым, што калі ён не будзе вывучаць марксісцка-ленінскую тэорыю, то ён не будзе поўнацэнным работнікам соцыялістычнай дзяржавы, не зможа вырашаць задачы, якія штодзённа паўстаюць перад ім у практычнай рабоце.

«Кароткі курс» выклікаў да сябе інтарэс не толькі ў СССР, але і ў капіталістычных краінах. 18 верасня 1940 года ў нашай газеце надрукавана пісьмо работніцы першай беластоцкай палiклінікі тав. Ю. Рыкнер. У пісьме тав. Рыкнер расказвае, як «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» асобнымі раздзеламі распаўсюджваўся сярод рабочых у былой Польшчы. Рабочыя чыталі, перачытвалі і вывучалі яго тайком ад паліцыі.

Па даных Усесаюзнай кніжнай палаты на 1 ліпеня 1940 года, у СССР «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» выдан на 53 мовах народаў СССР у колькасці 16.184.900 экземпляраў. Акрамя таго, ён выдан быў у розных краінах на 28 мовах тыражом у 1.200 тысяч экземпляраў.

У СССР мільёны людзей вывучылі і вывучаюць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», творы класікаў марксізма-ленінізма. Кадры партыі і совецкай інтэлігенцыі няспынна працуюць над павышэннем сваіх ідэйна-палітычных ведаў. Гэта спрыяе загартоўцы кадраў для практычнай работы, яшчэ большаму ўмацаванню маральна-палітычнага адзінства совецкага народа. У нашай абласці многія кіруючыя работнікі, радавыя партыйныя і непартыйныя большэвікі закончылі вывучаць «Кароткі курс». Пераважная большасць іх глыбока вывучаюць класічныя творы асновапаложнікаў марксізма-ленінізма, паглыбляюць свае веды ў галіне літаратуры, усеагульнай гісторыі, палітэкономіі і т. д.

Але некаторыя таварышы, закончыўшы вывучаць «Кароткі курс», перасталі працаваць над сабой, лічаць, што яны ўжо дасягнулі вяршынь марксісцка-ленінскіх ведаў. Гэта няправільна. Няма нічога небяспечней, чым зазнайства. Нашы правадыры Ленін і Сталін не раз указвалі нам на гэта.

Ёсць комуністы, комсамольцы і некаторыя кадры непартыйнай інтэлігенцыі, якія зусім не вывучаюць марксізм-ленінізм, спасылаючыся на занятасць, адсутнасць часу, апраўдваюць невуцтва аб'ектыўнымі прычынамі.

Кожны большэвік павінен умець арганізаваць сваю работу так, каб кожны дзень ён мог працаваць над павышэннем сваёй асветы. Ленасцю і нежаданнем сур'ёзна працаваць над сабой тлумачыцца невуцтва асобных таварышоў. Да анекдотаў даходзяць адказы асобных таварышоў, калі ім прыходзіцца адказваць на тыя ці іншыя пытанні па гісторыі і тэорыі большэвізма. Тав. Гарбачоў (партыйная арганізацыя Беластоцкага горкамтаса) пытанне: «што такое Крымская кампанія?», — *растлумачыў:* — «Крымская кампанія — гэта, калі цар напалохаўся рэволюцыйнага руху ў гарадах і сялянскіх паўстанняў у вёсках, аб'явіў Японіі вайну, а народ Расіі ў мэтах звяржэння самадзяржаўя арганізаваў рэволюцыйны рух 1905 года».

Такіх людзей у партыйнай арганізацыі нашай абласці ёсць нямала. Пярвічныя партыйныя арганізацыі, гаркомы і райкомы партыі па-большэвіцку не патрабуюць яшчэ ад членаў і кандыдатаў партыі выканаць патрабаванне статута: «Няспынна працаваць над павышэннем сваёй свядомасці, над засваеннем асноў марксізма-ленінізма».

Партыйныя кабінеты пры гаркомах і райкомах партыі працуюць яшчэ слаба, яны не сталі цэнтрамі марксісцка-ленінскай асветы. Лекцыйная работа не задавальняе поўнасцю патрабаванні вывучаючых самастойна марксізм - ленінізм. У парткабінеце Беластоцкага гаркома партыі асобныя лекцыі ў верасні былі сарваны, мелі месца зрывы групавых кансультацый у многіх пярвічных партыйных арганізацыях.

Адзначаючы другую гадавіну з дня выхаду «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)», партыйныя арганізацыі, гаркомы і райкомы партыі абавязаны па-сур'ёзнаму падумаць аб ліквідацыі недахопаў ў пастаноўцы прапагандысцкай работы. Нельга тантацца на месцы, канстатыраваць факты — той вучыцца, а той не вучыцца, трэба прымаць канкрэтныя, дзейсныя меры па арганізацыі марксісцка-ленінскай вучобы, смела ажыццяўляць кантроль над самаадукацыяй комуністаў.

Наша радзіма, кіруемая партыяй большэвікоў, дабілася ў апошнія годы асабліва вялікіх поспехаў. Тэрыторыя нашай краіны на многа павялічылася, 23 мільёны новых грамадзян ўліліся ў нашу сям'ю. Гэта стала магчымым таму, што ЦК нашай партыі і наш правадыр таварыш Сталін правільна вядуць наш карабель па шляху да комунізма.

«Кароткі курс гісторыі ВКП(б)»—энцыклапедыя асноўных ведаў, неабходных кожнаму большэвіку, магутная зброя партыі ў барацьбе за комунізм. Гэтай зброяй павінен валодаць кожны партыйны, совецкі і гаспадарчы работнік нашай соцыялістычнай дзяржавы.

НА ПЕРШАЙ АБЛАСНОЙ КАНФЕРЭНЦЫІ КОМСАМОЛА

На ранішнім і вячэрнім пасяджэннях абласной канферэнцыі 29 верасня працягваліся спрэчкі па справаздачнаму дакладу абкома комсамола.

Сакратар Беластоцкага РК ЛКСМБ тав. Пузікаў расказаў аб рабоце комсамольцаў у вёсках і калгасах.

—Комсамольская арганізацыя калгаса імені Варашылава,—гаворыць ён,—прымае актыўны ўдзел ва ўсёй гаспадарчай і культурнай рабоце, чым аказвае вялікую дапамогу праўленню калгаса. Усе калгаснікі аднымі з першых у раёне разлічыліся з дзяржавай. У вёсцы Бацюты комсамольская арганізацыя ўжо налічвае 15 чалавек—маладых перадавых сялян. Сакратаром абран нова-прыняты ў комсамол загадчык хатай-чытальняй тав. Сасноўскі, які за кароткі час нядрэнна арганізаваў у вёсцы масава-палітычную работу. Паспяхова праходзяць усе гаспадарча-палітычныя кампаніі ў Альматоўскім сельсовеце, дзе старшынёй працуе комсамолец тав. Вачынскі.

Новы састаў Беластоцкага райкома комсамола адразу пасля канферэнцыі ўзяўся за сапраўдную перабудову сваёй работы на аснове рашэнняў XI пленума ЦК ВЛКСМ. Створаныя пастаянныя камісіі прыступілі к рабоце. Школьная камісія, якой кіруе комсамолка-настаўніца т. Перагудава, правяла раённую нараду па падрыхтоўцы да выбараў у піонерскіх арганізацыях, складзен план па правядзенню выбараў вучнёўскіх камітэтаў у школах.

За апошнія 15 дзён у пярвічных арганізацыях раёна прынята ў рады ВЛКСМ 20 чалавек. 9 чалавек з іх ужо зацверджана на бюро РК. Асаблівая ўвага ўдзяляецца зараз рабоце ў вёсках і калгасах. Пасля канферэнцыі створаны дзве новыя вясковыя арганізацыі. Днямі ствараецца арганізацыя ў калгасе імені Сталіна. Такім чынам комсамольскія арганізацыі будуць ва ўсіх калгасах Беластоцкага раёна.

Аб рабоце комсамола ў вёсках і ў калгасах гаварылі дэлегаты тт. Пілецкая (Аўгустоў), Лашак—дэпутат Вярхоўнага Совета БССР, Нікіфарэнка—загадчык аддзела сялянскай моладзі абкома ЛКСМБ, Кобзін (Граева) і іншыя.

— За адно слова аб Совецкім Саюзе,—расказвае тав. Лашак,—людзі саджаліся ў турмы. За справядлівае слова аб СССР у 1937 годзе трапіў у турму і я. Прасядзеў да прыходу Чырвонай Арміі. Цяпер уся працоўная сялянская моладзь свабодна працуе і вучыцца. Я-ж удастоен асабліва вялікай чэсці—мяне абралі дэпутатам Вярхоўнага Совета БССР і старшынёй сельсовета. За наша шчасце кожны з нас усё жыццё будзе шчыра ўдзячны вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну.

Прамоўцы гаварылі аб вялікай рабоце, якую праводзяць комсамольцы ў многіх вёсках і калгасах. У калгасе імені Молатава, Крынкаўскага раёна, у дні ўборкі ўраджаю працавала комсамольска-маладзёжнае звяно, якое свае штодзённыя нормы выконвала на 180 процантаў. У калгасе імені Чырвонай Арміі, Свіслацкага раёна, па-стаханаўску працавалі на ўборцы чатыры комсамольска-маладзёжныя брыгады, дзякуючы чаму ў калгасе ўборка закончана на тры дні раней устаноўленага тэрміну. У гэтым раёне пры дапамозе комсамольцаў у Вялікасельскім сельсовеце да 5 жніўня закончана хлебаздача.

Комсамольская арганізацыя калгаса імені 17 верасня (Скідэльскі раён) праявіла ініцыятыву ў пасадцы калгаснага саду. Комсамольцаў падтрымалі ўсе калгаснікі, пасаджана 4,5 гектара саду. Па ініцыятыве комсамольцаў пабудавана 11 калгасных вадаёмаў і прыведзена ў парадак 30 старых вадаёмаў.

Аднак, ва ўсіх вёсках абласці належная работа комсамола яшчэ не разгорнута. У абласці, напрыклад, ёсць 159 калгасаў, а пярвічныя арганізацыі ЛКСМБ існуюць толькі ў 50 калгасах. У Скідэльскім раёне няма комсамольскіх арганізацый у 12 калгасах. Многія работнікі райкомаў рэдка бываюць у вёсках, не заўсёды ўважліва прыслухоўваюцца да прапаноў сельскіх комсамольцаў.

Рад дэлегатаў канферэнцыі ў сваіх выступленнях падрабязна спыніліся на пытаннях работы комсамола ў школе. На гэтым участку комсамолам таксама праведзена значная работа. Але-ж у многіх раёнах комсамольцы у школах працуюць недастаткова.

—Пярвічныя комсамольскія арганізацыі і райкомы ЛКСМБ слаба дапамагаюць аддзелам народнай асветы ў рабоце па ахопу дзяцей вучобай,—гаворыць сакратар абкома ЛКСМБ тав. Філатава. — У нашай абласці не ахоплена вучобай каля пяці тысяч дзяцей. У мінулым вучэбным годзе мы як належыць не змагаліся за якасць вучобы. Многа школьнікаў засталося на другі год.

У студзені гэтага года ў абласці пачаўся прыём у піонеры. За прайшоўшыя 8 месяцаў піонерамі сталі 10 тысяч школьнікаў. Падабрана і накіравана ў школы 168 старшых піонерважатых. Але і піонерская работа ў абласці яшчэ не пастаўлена на належную вышыню. Зборы атрадаў праходзяць неарганізавана. Амаль ніякай увагі не звяртаюць на якасць піонерскіх збораў у Скідэльскім, Едвабнаўскім, Бранскім і іншых раёнах.

Сакратар абкома ЛКСМБ па прапагандзе тав. Вульфін звярнуў увагу комсамольцаў на тое, што ў большасці раёнаў дрэнна арганізавана работа па вывучэнню комсамольцамі марксізма-ленінізма.

У ходзе спрэчак стала ясным, чаму сакратар абкома ЛКСМБ тав. Печурэнка мала гаварыў у дакладзе аб ходзе перабудовы комсамольскай работы на аснове рашэнняў XI Пленума ЦК ВЛКСМ. Бюро абкома гэтым пытаннем займалася зусім недастаткова. Пасля скарачэння штатаў абком, а таксама і многія гаркомы і райкомы ЛКСМБ усю перабудову звялі толькі да стварэння на месцах пастаянных камісій. Наладжваннем-жа работы камісій ніхто як след не заняўся да апошняга часу.

Большасць выступаючых падвергді рэзкай крытыцы работу бюро абкома. Таварышы Баркун, Пузікаў, Розенфельд і іншыя гаварылі аб недахопах і памылках у рабоце сакратара абкома тав. Печурэнкі, аб дрэннай рабоце райкомаў па збору членскіх узносаў, па арганізацыі ваенна-фізкультурнай работы.

Тав. Печурэнка груба адносіўся да інструктараў абкома, не кіраваў, а камандаваў імі. Членскіх узносаў паступіла толькі 65 процантаў. Ад Чыжаўскага, Парэцкага і Кнышынскага райкомаў за ўвесь час не паступіла ні адной фінансавай справаздачы.

Абком ЛКСМБ слабую дапамогу аказваў ваенным камісарыятам у сувязі з прызывам у Чырвоную Армію.

З змястоўнай прамовай выступіў на канферэнцыі сакратар ЦК ЛКСМБ тав. Ефройкін.

— Год работы комсамола абласці — гаворыць тав. Ефройкін, — паказаў што нашы комсамольцы могуць справіцца з любым заданнем партыі. Комсамол Беластоцкай абласці пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый правёў вялікую работу па ўмацаванню совецкай улады, па практычнаму будаўніцтву новага жыцця на вызваленай зямлі. Аднак, комсамольская арганізацыя абласці мае буйныя недахопы і памылкі. Рашэнні XI Пленума ЦК ВЛКСМ выконваюцца слаба. Не ўсе комсамольцы прыцягнуты да комсамольскай работы. Мала ёсць актыўістаў. Камісіі пры райкомах і гаркомах сваю работу не разгарнулі. У некаторых раёнах яны няправільна ўкамплектаваны.

Указаўшы на рад недахопаў і памылак, тав. Ефройкін спыніўся на задачах, якія стаяць перад комсамолам нашай абласці. Найбольш падрабязна ён гаварыў аб задачах комсамольцаў у агітацыйнай рабоце

— Агітатарам павінен быць кожны комсамолец, — гаворыць тав. Ефройкін. — Наша агітацыя павінна быць баявой і канкрэтнай. Агітаваць трэба ў першую чаргу прыкладамі сваёй работы і бязлітасна змагацца з варожымі поглядамі і іх носьбітамі, рашуча выкрываць прагульшчыкаў, летуноў і іншых дэзарганізатараў вытворчасці. Каб ахапіць палітычным уплывам усіх маладых рабочых і сялян, неабходна кожнаму агітатару, кожнаму комсамольцу больш працаваць над сабой, вучыцца.

Цікавыя факты прыведзены ў дакладзе мандатнай камісіі. На канферэнцыі прысутнічае 191 дэлегат. Сярод іх — 66 жанчын, 89 членаў і кандыдатаў партыі. Многія дэлегаты — маладыя, новапрынятыя комсамольцы. 30 дэлегатаў уступілі ў комсамол толькі ў 1940 годзе. Упершыню ўдзел у рабоце канферэнцый прымаюць 68 чалавек. У ліку дэлегатаў: 4 чалавекі, узнагароджаных ордэнамі і медалямі Саюза ССР, 6 дэпутатаў Вярхоўных Саветаў, 10 дэлегатаў маюць вышэйшую асвету, 95 — сярэднюю.

Гэтыя лічбы пераканаўча гавораць аб значным росце комсамольскай арганізацыі абласці за лік лепшай мясцовай моладзі.

Увечары 29 верасня дэлегаты вылучылі і абмеркавалі кандыдатуры ў састаў членаў пленума абкома ЛКСМБ, кандыдатаў у члены пленума, членаў рэвізійнай камісіі і кандыдатуры дэлегатаў на XIV з'езд ЛКСМБ.

* * *

Учора адбылося заключнае пасяджэнне абласной канферэнцыі. Прынята рэзалюцыя па справаздачнаму дакладу. Тайным галасаваннем у састаў членаў пленума абкома ЛКСМБ выбрана 37 чалавек, кандыдатаў у члены пленума — 7 чалавек, членаў рэвізійнай камісіі—7 чалавек. Дэлегатамі на XIV з'езд ЛКСМБ выбрана 54 чалавекі. У ліку членаў пленума — сакратары абкома КП(б)Б Ігаеў і Папоў, дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР тт. Лашак, Смаршко і Юхневіч, трактарыст з Свіслацкага раёна тав. Урбановіч і іншыя. Сярод дэлегатаў на XIV з'езд ЛКСМБ — тт. Стрыжак, Лашак, Смаршко, Юхневіч, Маўрын, Вульфін, Філатава, сакратар ЦК ЛКСМБ тав. Ефройкін, стаханавец 5-га тэкстыльнага камбіната тав. Юшынскі, загадчыца хаты-чытальні з Гродненскага раёна тав. Дземенчук і іншыя.

На заключным пасяджэнні канферэнцыі з прамовай выступіў сакратар абкома КП(б)Б тав. Ігаеў.

Тав. Ігаеў падрабязна спыніўся на тых задачах, якія стаяць перад комсамолам нашай абласці.

Першая абласная канферэнцыя комсамола закончыла сваю работу.

АРГАНІЗАЦЫЙНЫ ПЛЕНУМ АБКОМА ЛКСМБ

Адразу пасля закрыцця канферэнцыі адбыўся першы пленум абласнога камітэта ЛКСМБ, на якім разгледжаны арганізацыйныя пытанні. У састаў бюро абкома комсамола аднагалосна выбраны тт. Стрыжак, Маўрын, Вульфін, Філатава, Баркун, Розенфельд, Бутусаў, Міхайлін і Сербантаў. Першым сакратаром абкома ЛКСМБ абран тав. Стрыжак. Сакратаром па кадрах абран тав. Маўрын, сакратаром па прапагандзе — тав. Вульфін, сакратаром па школах — тав. Філатава.

Старшынёй рэвізійнай камісіі абкома комсамола зацверджан тав. Арлоў.

У абкоме КП(б)Б і аблвыканкоме

АБ ХОДЗЕ АБМАЛОТА ПА АБЛАСЦІ

Абком КП(б)Б і аблвыканком адзначаюць, што ў выніку непрыняцця ўсіх неабходных мер з боку райкомаў КП(б)Б, райвыканкомаў і зямельных органаў план малацьбы па калгасах на 20 верасня выканан усяго на 40,8 процанты. Асабліва дрэнна арганізаван абмалот па калгасах Заблудаўскага, Кольнаўскага, Гродненскага, Сапоцкінскага і Замбраўскага раёнаў. Не выканана рашэнне ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб скарыстанні малацілак МТС не менш 20 гадзін у суткі.

Абком і аблвыканком устанавілі тэрмін сканчэння абмалота па калгасах да 5 кастрычніка і ўсклалі адказнасць за выкананне гэтай задачы ва ўстаноўленыя тэрміны асабіста на старшынь райвыканкомаў і першых сакратароў райкомаў КП(б)Б.

Абком і аблвыканком абавязалі старшынь райвыканкомаў, сакратароў райкомаў, загадчыкаў райза і дырэктараў МТС устанавіць штодзённы графік абмалота для кожнай малацілкі, забяспечыўшы на справе двухсменную работу ўсіх малацілак МТС, соўгасаў і калгасаў. Абласному пракурору і райпракурорам даручана прыцягваць да адказнасці асоб, якія супраціўляюцца арганізацыі двухсменнай работы малацілак. Кіраўнікам раёнаў прапанавана арганізаваць перабросву малацілак з калгасаў, закончыўшых абмалот, у другія калгасы, а таксама максімальна скарыстаць конныя малацілкі. Загадчыку аблза тав. Нішчыку прапанавана штодзённа інфарміраваць абком і аблвыканком аб ходзе абмалоту па абласці.

АБ ХОДЗЕ УБОРКІ І ЗАГАТОЎЦЫ БУЛЬБЫ

Учора бюро абкома КП(б)Б і прэзідыум аблвыканкома прынялі рашэнне аб ходзе ўборкі і загатоўцы бульбы па абласці. Абком і аблвыканком лічаць, што загатоўка бульбы па абласці праходзіць нецярпіма маруднымі тэмпамі. На 20 верасня па абласці ўбрана ўсяго 14,3 процанты, а па калгасах — 4,8 процанты. Загатоўка бульбы ў лік абавязковых паставак на 25 верасня выканана ўсяго на 9,7 процанты.

У сувязі з тым, што чакаюцца ў гэтым годзе раннія замарозкі, неадкладна патрабуецца ад партыйных, совецкіх і зямельных органаў, дырэктараў соўгасаў і праўленняў калгасаў прыняць усе меры, каб правесці ўборку і загатоўку бульбы ў сціслыя тэрміны.

Абком і аблвыканком абавязалі райкомы КП(б)Б, райвыканкомы і зямельныя органы правесці шырокую растлумачальную работу ў калгасах, соўгасах і вёсках, мабілізуючы масы на хуткае заканчэнне ўборкі бульбы.

Абком і аблвыканком абавязалі райкомы і райвыканкомы зацвердзіць для кожнага калгаса і соўгаса пяцідзённы графік уборкі бульбы, а ў соўгасах і калгасах устанавіць штодзённыя заданні для брыгад, звенняў і асобных калгаснікаў. Праўленні калгасаў і дырэктары соўгасаў павінны арганізаваць устройства на палях прасцейшых навесаў для прасушкі і захавання бульбы ад псавання ў даждлівае надвор'е.

Абком і аблвыканком абавязалі совецкія, партыйныя, зямельныя і загатоўчыя органы раёнаў прыняць неабходныя меры, якія забяспечваюць выкананне бульбапаставак у тэрміны, прадугледжаныя графікам для кожнага раёна. Спіртатрэст, «Белплодагароднiна» і аблспажыўсаюз абавязаны неадкладна закончыць падрыхтоўку бульбасховішч, буртавых палёў і неабходную колькасць саломы для буртоўкі бульбы і захавання яе ад псавання.

ДВА ГОДЫ З ДНЯ ВЫХАДУ У СВЕТ „КАРОТКАГА КУРСА ГІСТОРЫІ ВКП(б)“

Гісторыя ВКП(б)—баявая зброя партыйных і непартыйных большэвікоў

Чаму вучыць гісторыя ВКП(б)

Два годы прайшло з таго дня, як вышла ў свет кніга пад назвай «Гісторыя Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў)—Кароткі курс».

Гэта кніга, выпушчаная на многіх мовах, разышлася ў мільённых тыражах. На XVIII з'ездзе большэвіцкай партыі сакратар Цэнтральнага Камітэта партыі таварыш Жданаў сказаў, што «за час існавання марксізма гэта першая марксісцкая кніга, якая атрымала такое шырокае распаўсюджанне».

ЦК ВКП(б) указваў у спецыяльнай пастанове, што «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» звернут, у першую чаргу, да кіруючых кадраў партыйных, комсамольскіх, гаспадарчых і іншых работнікаў, да ўсёй нашай партыйнай і непартыйнай інтэлігенцыі як у горадзе, так і ў вёсцы».

За вывучэнне гераічнай гісторыі большэвіцкай партыі ўзяліся мільёны людзей — партыйных і непартыйных большэвікоў.

* * *

На працягу стагоддзяў прыгнечаныя масы многа разоў прабавалі скінуць з сябе пакутлівае ярмо эксплаатацыі, каб жыць і працаваць свабодна, каб пабудаваць грамадства, аснованае на справядлівасці, без голаду, без галечы, без прыгнечання. Гэтыя спробы канчаліся альбо поўным паражэннем працоўных, альбо тым, што адны эксплаататары і прыгнятальнікі замяняліся другімі эксплаататарамі і прыгнятальнікамі. Рабаўласнікаў змянілі прыгоннікі, прыгоннікаў змянілі капіталісты, але народныя масы працягвалі марнець па-ранейшаму, працуючы для абагачэння эксплаататараў, зныва ючы ад голаду і бяспраўя.

У сярэдзіне мінулага стагоддзя два геніяльных чалавекі: Карл Маркс і Фрыдрых Энгельс, — вывучыўшы гісторыю развіцця чалавечага грамадства, пасцігнуўшы яго законы, прышлі к вывазу, што вызваленне прыгнечаных ад эксплаатацыі не толькі магчыма, але і непазбежна. Яны выпрацавалі навуковую праграму барацьбы за вызваленне працоўнага чалавецтва.

Маркс і Энгельс даказалі, што магільшчыкам капіталізма, правадыром усіх працоўных у іх барацьбе за вызваленне можа быць і будзе рабочы клас як самы перадавы, самы рэволюцыйны клас грамадства. Пад кіраўніцтвам пролетарыята будзе знішчана ўсякае прыгнечанне чалавека чалавекам, будзе створана новае грамадства, дзе кожны чалавек стане працаваць не для абагачэння эксплаататараў, а для самога сябе і для ўсіх, дзе жыццё будзе радасным і шчаслівым, дзе будуць расцвітаць навука і мастацтва, дзе будзе багацце ўсіх прадуктаў.

Самым галоўным, неабходным сродкам для пераходу да новага грамадства Маркс і Энгельс лічылі рэволюцыйнае звяржэнне буржуазіі, захват улады пролетарыятам, устанаўленне яго панавання, дыктатуры. Для таго, каб ажыццявіць гэтыя свае задачы, пролетарыяту патрэбна комуністычная партыя як кіруючая сіла, як яго авангард.

Наступны ход гісторыі падцвердзіў геніяльнасць ідэй Маркса і Энгельса, іх навуковасць, іх правільнасць і глыбокую жыццёвасць.

Вучэнне Маркса—Энгельса расло, мацнела, развівалася і перамагала. На адной шостай частцы свету — у Саюзе Совецкіх Социялістычных Рэспублік — створана грамадства, якое з'яўляецца практычным увасабленнем ідэй Маркса і Энгельса.

Пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна—вялікіх прадаўжальнікаў справы Маркса і Энгельса—у краіне, якая нядаўна была вельмі адсталай і некультурнай, у краіне, якая знаходзілася пад страшным гнётам царскага самаўладства, капіталістаў і памешчыкаў, цяпер пабудавана новае грамадства.

На фабрыках і заводах СССР рабочыя працуюць без капіталістаў. На палях працуюць працаўнікі зямлі без памешчыкаў і кулакоў. Праца з непасільнага цяжару, якой яна была раней, стала ў социялістычнай дзяржаве справай чэсці і славы, доблесці і геройства. Кіруюць работай людзі з народа. Незвычайна быстра расце ў СССР прамысловасць, развіваецца на новых асновах сельская гаспадарка, расцвітаюць культура, навукі, мастацтвы. З года ў год павышаецца матэрыяльны добрабыт насельніцтва. Дружнай сям'ёй жывуць розныя народы, якія насяляюць вялікі Совецкі Саюз.

Новае жыццё на совецкай зямлі завёвана ва ўпорнай, цяжкай, доўгай барацьбе. Гэта барацьба вялася і вядзецца рабочымі і сялянамі пад кіраўніцтвам адзінай у свеце сапраўды рэволюцыйнай партыі — Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў), якую аснавалі, выхавалі, загартавалі Ленін і Сталін.

* * *

Вывучаючы гісторыю большэвіцкай партыі, працоўныя пазнаюць, што перамога пролетарскай рэволюцыі магчыма толькі тады, калі яе ўзначальвае **рэволюцыйная партыя пролетарыята,** якая імкнецца да звяржэння буржуазіі і буржуазнай дзяржаўнай улады, партыя, непрымірымая ў адносінах да ўсіх тых, хто шукае пагаднення з буржуазіяй. Такая партыя не павінна быць падобнай на звычайную социял-дэмакратычную партыю заходнееўрапейскага тыпу, гэта значыць такую партыю, якая баіцца пролетарскай рэволюцыі. Кіраваць пролетарыятам у яго вызваленчай барацьбе можа і павінна толькі партыя новага тыпу, марксісцка-ленінская партыя, якая здольна падрыхтаваць і весці пролетарыят да рашучых і пабеданосных бітваў з буржуазіяй. Без такой партыі — баявой, смелай, вопытнай — няма чаго і думаць аб звяржэнні буржуазіі.

Вывучаючы гісторыю большэвіцкай партыі, працоўныя пазнаюць, што партыя рабочага класа можа перамагчы толькі ў тым выпадку, калі яна валодае **перадавой тэорыяй рабочага руху, тэорыяй Маркса — Энгельса—Леніна—Сталіна.** Гэта тэорыя дазваляе ясна бачыць мэты вызваленчай барацьбы. Яна дае членам партыі магчымасць зразумець сувязь падзей, прадбачыць ход падзей, знаходзіць правільны шлях барацьбы. Гэта тэорыя дае партыі веру ў перамогу рэволюцыі. Партыя павінна валодаць тэорыяй, абагачаючы яе новым вопытам рэволюцыі, развіваць гэту тэорыю і рухаць яе наперад. Ленін і Сталін не толькі выдатна вывучылі творы Маркса і Энгельса, але здолелі абагаціць і развіць далей іх вучэнне і ператварыць яго ў кіраўніцтва да дзеяння.

Пасля Маркса і Энгельса толькі Ленін і Сталін і іх вучні з'явіліся адзінымі марксістамі, рухаўшымі наперад марксісцкую навуку.

* * *

Вывучаючы гісторыю большэвіцкай партыі, працоўныя пазнаюць, што перамога пролетарскай рэволюцыі прыходзіць толькі ў тым выпадку, калі рэволюцыйная марксісцкая партыя разгроміць дзейнічаючыя ў радах рабочага класа дробна-буржуазныя партыі, якія штурхаюць пролетарыят у абдымкі буржуазіі, разбіваюць адзінства рабочага класа. Партыя большэвікоў вяла **бязлітасную барацьбу супроць дробнабуржуазных партый—меншавікоў, эсэраў, анархістаў, нацыяналістаў—і разграміла іх.**

Яшчэ перад Кастрычніцкай социялістычнай рэволюцыяй 1917 года гэтыя партыі сталі контррэволюцыйнымі, а потым ператварыліся ў агентаў замежных буржуазных разведак, у здрадніцкую банду шпіёнаў, дыверсантаў, забойцаў.

Громячы і выкрываючы такія партыі, Ленін і Сталін змагаліся і з тымі членамі большэвіцкай партыі, якія прабраліся ў яе, каб узарваць ВКП(б) знутры. І ў радах большэвіцкай партыі аказаліся адступнікі ад марксізма, здраднікі рабочага класа, агенты буржуазіі. Гэта трацкісты, бухарынцы, нацыянал-ухілісты. Як і меншавікі, яны кончылі тым, што сталі агентамі замежных разведак, шпіёнамі, шкоднікамі, забойцамі, здраднікамі социялістычнай радзімы, ярымі ворагамі народа.

Вывучаючы гісторыю большэвіцкай партыі, працоўныя бачаць, наколькі дальнабачны былі Ленін і Сталін, заклікаючы большэвікоў да непрымірымай барацьбы з здрадніцкімі элементамі, не дапушчаючы, каб у кіруючым штабе рабочага класа, у яго партыі, сядзелі апартуністы, капітулянты, штрэйкбрэхеры.

* * *

Партыя непераможная, калі яна не баіцца крытыкі мас, калі яна не замазвае памылкі і недахопы ў сваёй рабоце. Вывучаючы гісторыю ВКП(б), працоўныя пазнаюць, як вучыў партыю Ленін, як вучыць партыю Сталін смела ўскрываць памылкі ў сваёй рабоце, крытыкуючы гэтыя памылкі; партыя вучыць сваіх членаў і ўсіх працоўных, як трэба выпраўляць памылкі, асноўваючыся на крытыцы мас.

Большэвікі трымаюць моцную сувязь з масамі, з народам, умацоўваюць гэтыя сувязі, разумеюць набалеўшыя патрэбы мас; кіраўнікі партыі не толькі **вучаць масы,** але і самі **вучацца ў мас.**

Гісторыя большэвіцкай партыі паказвае, як няўтомна клапаціліся большэвікі і іх правадыры аб умацаванні і ўзмацненні сувязі з масамі.

У змрочныя годы царызма ва ўмовах глухога падполля, знаходзячыся пад беспераπыннымі і цяжкімі ўдарамі паліцэйскіх і жандараў, большэвікі—верныя сыны народа—былі кроўна звязаны з рабочымі. У пярэдадзень Кастрычніцкай социялістычнай рэволюцыі і ў самыя дні рэволюцыйнага штурму капіталізма, у годы грамадзянскай вайны і ў перыяд мірнага будаўніцтва социялізма большэвікі былі і асталіся ў самай гушчы мас.

Да рэволюцыі Ленін, знаходзячыся за граніцай, у далёкай эміграцыі, бесперапынна атрымліваў пісьмы ад незлічонага ліку рабочых. Пазней, стаўшы на чале ўрада велізарнай дзяржавы, Ленін наведваў прадпрыемствы, прымаў хадакоў—сялян, штодзённа гутарыў з рабочымі.

Сталін, калі яму ў глыбокім падполлі прыходзілася весці рэволюцыйную работу, быў з масамі. Зараз ён таксама пастаянна звязан з шматлікімі прадстаўнікамі рабочых, сялян, інтэлігенцыі, якія наведваюць яго, пішуць яму.

Калі большэвіцкая партыя і совецкі ўрад распрацоўвалі статут для калгасаў, склікан быў з'езд перадавых ударнікаў-калгаснікаў; Сталін і ўвесь штаб партыі разам з калгаснікамі пункт за пунктам абмяркоўвалі калгасны статут. Калі распрацоўваліся важнейшыя рашэнні партыі аб рабоце вугальнай прамысловасці, транспарта, аб рабоце металургічных заводаў, у Маскву з'язджаліся лепшыя работнікі гэтых галін—кіруючыя асобы і радавыя рабочыя-стаханаўцы, — і разам з імі Сталін і яго саратнікі абмяркоўвалі рашэнні.

У лістападзе 1935 года, неўзабаве пасля таго, як зарадзіўся і стаў шырока распаўсюджвацца ў краіне стаханаўскі рух, у Маскве, у Крэмлі, была склікана ўсесаюзная нарада стаханаўцаў. Таварыш Сталін удзельнічаў у гэтай нарадзе, уважліва слухаў усе прамовы слаўных герояў працы, а потым выступіў з натхнёнай прамовай. З затоеным дыханнем слухалі стаханаўцы свайго любімага настаўніка, які гаварыў аб гістарычным значэнні стаханаўскага руху. У канцы сваёй прамовы таварыш Сталін сказаў:

«Ленін вучыў, што сапраўднымі кіраўнікамі-большэвікамі могуць быць толькі такія кіраўнікі, якія ўмеюць не толькі вучыць рабочых і сялян, але і вучыцца ў іх... Значыцца, мы, кіраўнікі партыі і ўрада, павінны не толькі вучыць рабочых, але і вучыцца ў іх. Што вы, члены гэтай нарады, сяму-таму навучыліся тут, на нарадзе, у кіраўнікоў нашага ўрада,—гэтага я не буду адмаўляць. Але нельга адмаўляць і таго, што і мы, кіраўнікі ўрада, многаму павучыліся ў вас, у стаханаўцаў, у членаў гэтай нарады. Дык вось, дзякуй вам, таварышы, за вучобу, вялікае дзякуй!»

Таварыш Сталін няўтомна падкрэслівае, што большэвікі будуць непераможнымі, пакуль яны захоўваюць сувязь з шырокімі масамі.

* * *

«Кароткі курс гісторыі ВКП(б)»—гэта аповесць аб гераічных справах большэвіцкай партыі, аб яе ідэях. Гісторыя ВКП(б) вучыць працоўны народ рэволюцыйнай пільнасці, нянавісці да ворагаў комунізма. Яна прывівае любоў да социялістычнай радзімы, умацоўвае веру ў перамогу вялікай справы Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна ва ўсім свеце.

З. Вішнякоў.

Кансультант Б. С. Саскоў у парткабінеце пры Калінінскім гаркоме ВКП(б) праводзіць гутарку з нарміроўшчыцай швейнай фабрыкі комсамолкай тав. Нікіфаравай па XII раздзелу «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Фота Н. Чамава. Фота ТАСС.

Настольная кніга большэвікоў

Партыя з нецярпеннем чакала, калі выйдзе ў свет правераны марксісцкі падручнік па гісторыі ВКП(б), складзены па ўказаннях таварыша Сталіна. Тады не думалі, што таварыш Сталін прыме асабісты ўдзел у складанні гэтага падручніка. Думалі, што новы падручнік будзе прадстаўляць з сябе тоўстую кнігу, па крайняй меры не менш двух томаў.

І вось два годы таму назад «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» вышаў у свет. Усяго 12 раздзелаў, адна невялікая кніга. А якое багацце мысляў, якая вялікая насычанасць фактамі, геніяльная прастата ў асвятленні складанейшых пытанняў марксісцка-ленінскай тэорыі!

У «Кароткім курсе» няма недапісак, недагаворак: кожнае слова на сваім месцы. Няма такой фразы, якую можна было-б разумець двяка. Кожная фраза востра адточана.

Па-новаму растлумачан цэлы рад раней незразумелых пытанняў. Калі ў многіх было ўяўленне, што дыялектычны і гістарычны матэрыялізм—прадметы абстрактныя, не маючыя непасрэднага значэння ў практычным жыцці, то «Кароткі курс» растлумачыў гэта зусім па-новаму. Цяпер мы разумеем, што не авалодаўшы марксісцка-ленінскай філасофіяй, нельга не толькі правільна разумець мінулае, мець арыентыроўку на будучае, але нельга таксама правільна разабрацца ў акружаючым, у падзеях сённяшняга дня.

Геніяльна і проста асветлены пытанні аб адносінах большэвікоў да вайны, аб войнах справядлівых і несправядлівых.

Нам, працуючым у заходніх абласцях Беларусі, для таго, каб паспяхова будаваць жыццё на социялістычных пачатках, асабліва сур'ёзна трэба вывучаць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Не авалодаўшы марксісцка-ленінскай тэорыяй, немагчыма правільна кіраваць масамі, пазбегнуць памылак.

Вялікая большасць комуністаў і комсамольцаў Ломжынскага раёна разумеюць гэта і ўпорна працуюць над вывучэннем «Кароткага курса», наведваюць лекцыі пры парткабінеце. Узяць, напрыклад, тав. Ганаровіча. Ён вылучан райкомам партыі на прапагандысцкую работу, гледзячы на тое, што не мае адпаведнай асветы. Тав. Ганаровіч вылучэнне зразумеў так, што яму трэба ўзмоцнена працаваць над сабой. У рэзультаце некалькіх месяцаў упорнай працы тав. Ганаровіч цяпер разбіраецца ў складаных тэарэтычных пытаннях. Адчуваецца, што ён з кожным днём расце.

Асабліва радасна тое, што многія беспартыйныя таварышы, вызваленыя з-пад іга польскіх паноў, глыбока вывучаюць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Такія таварышы, як Ціткоў, Слівінскі, Фолендар, Гольдзюк, Файнцайг, Турлейскі, не толькі самі вывучаюць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», але праводзяць гутаркі, чытаюць лекцыі на польскай мове на розныя палітычныя тэмы для насельніцтва.

Крыўдна толькі, што яшчэ ёсць асобныя комуністы, якія не лічаць для сябе абавязковым павышаць свой ідэйна-палітычны ўзровень. Вось член партыі тав. Ласіцкі. Яму партыя даверыла вельмі адказны пост загадчыка гарадскога аддзела народнай асветы; ён працуе сярод інтэлігенцыі, і яму больш чым каму-б то ні было трэба вывучаць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». З гутаркі з тав. Ласіцкім высвятляецца, што ён калісьці вывучаў гісторыю партыі на курсах, але ўсё забыў. Цяпер ён над сабой не працуе. Не выпадкова таму, што тав. Ласіцкі допускае буйнейшыя памылкі ў практычнай рабоце, асабліва ў адносінах да кадраў.

Дырэктар цагельнага завода № 4, раней скончыўшы комвуз, тав. Бейненсон, упраўляючы канторай «Загатзярно» тав. Калашнікаў не працуюць над сабой, палітычна зусім адсталі. Тав. Бейненсон не здолеў, напрыклад, ацаніць усё палітычнае значэнне Ўказа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 26 чэрвеня і не прыняў своечасова мер да некаторых прагульшчыкаў.

Нам неабходна дабіцца, каб «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» вывучалі ўсе партыйныя і непартыйныя большэвікі, каб яны ведалі тэорыю і практыку социялістычнага будаўніцтва.

А. Анісімаў,
сакратар Ломжынскага РК КП(б)Б.

Вырас новы актыў агітатараў і прапагандыстаў

«Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» па праву называецца энцыклапедыяй марксізма-ленінізма. У ім з найвялікшай яснасцю і чоткасцю сфармуліраваны асноўныя палажэнні тэорыі большэвізма, развіцця комуністычнай партыі. Без вывучэння гэтай кнігі немагчыма плённа працаваць ні ў якой галіне: партыйнай, дзяржаўнай, гаспадарчай і навуковай.

Для большэвікоў заходніх абласцей Беларусі вывучэнне «Кароткага курса» мае асабліва важнае значэнне.

Партыйная і комсамольская арганізацыі Ломжынскага раёна другую гадавіну выхаду ў свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» сустракаюць значнымі палітычнымі і гаспадарчымі поспехамі, заканчэннем усіх сельскагаспадарчых работ.

Працоўныя горада і раёна пасля свайго вызвалення праяўляюць вялікую цікавасць да марксісцка-ленінскай навукі. У горадзе падручнік «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» разышоўся ў 5 тысячах экземпляраў.

Вырас значна актыў з мясцовага насельніцтва, які выкарыстоўваецца ў агітацыйнай рабоце (агітатарамі, бяседчыкамі, дакладчыкамі). Таварышы Турлейскі, Фолендар, Дамброўскі, Шышкоўскі, Вырвас і іншыя апраўдваюць вялікае давер'е, якое аказала ім партыя і совецкая ўлада.

Вялікае значэнне мае той факт у разгортванні прапагандысцкай работы, што сакратары райкома партыі, члены райкома з'яўляюцца самі прапагандыстамі, лектарамі і агітатарамі, глыбока вывучаюць тэорыю і гісторыю комуністычнай партыі.

Кандыдат партыі тав. Леановіч кіруе гуртком моладзі на заводзе сельскагаспадарчых машын. Яна цікава праводзіць заняткі па бягучай палітыцы, умела скарыстоўвае мясцовыя факты. Член партыі тав. Мураўёў (загадчык райана) нядаўна прачытаў змястоўную лекцыю на антырэлігійную тэму.

Другую гадавіну са дня выхаду ў свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» уся наша партыя, усе працоўныя сустракаюць палітычна вырасшымі. Комуністы і непартыйныя большэвікі будуць і далей змагацца за набыццё глыбокіх ведаў па марксізму-ленінізму.

Е. Крэстнікаў.

ЯК МЫ Ў ТУРМЕ ВЫВУЧАЛІ МАРКСІЗМ - ЛЕНІНІЗМ

Я пабываў у некалькіх турмах былой Польшчы. У апошні раз сядзеў у вядомай «Серадзе». Са мной сядзелі другія палітзняволеныя. У «Серадзе» у нас была тайная бібліятэчка марксісцка-ленінскай літаратуры. У 1932 годзе турэмная адміністрацыя забрала бібліятэчку. Аднак нам удалося некаторыя марксісцка-ленінскія кнігі выратаваць. А зрабілі мы гэта вось як: перапялі марксісцка-ленінскія кнігі ў вокладкі кніг турэмнай бібліятэкі, некаторыя творы Маркса, Энгельса і Леніна дробным шрыфтам перапісалі на папяросную паперу. А хавалі перапісаныя кнігі ў ложках, вымалі са сцен цэглу і ўкладвалі туды. Але з дапамогай правакатараў турэмшчыкі даведаліся пра нашу бібліятэку. Частку кніг яны забралі, а частку ўсё-ж удалося выратаваць.

Не гледзячы на цяжкія ўмовы турэмнага жыцця, мы арганізавалі палітычную вучобу. Вывучалі «Капітал» Маркса, «Людвіг Фейербах» Энгельса, «Комуністычны маніфест», творы Леніна: «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм», «Дзяржава і рэволюцыя» і «Пытанні ленінізма» Сталіна.

У гутарках часта абмяркоўвалі актуальнейшыя пытанні бягучай палітыкі, пра што даведваліся тайком з волі. Асабліва многа ў нас было гутарак па абмеркаванню рашэнняў VI Кангрэса Комінтэрна.

Метады нашай вучобы былі рэзнастайныя. Для малападрыхтаваных таварышоў рабіліся даклады. Калі яны што не разумелі, то задавалі дакладчыку пытанні. З найбольш падрыхтаванымі таварышамі праводзіліся гутаркі. Ставілі якое-небудзь пытанне і абмяркоўвалі яго. Гутаркі праходзілі актыўна — выступалі ўсе прысутныя.

На свабодзе я азнаеміўся з «Кароткім курсам гісторыі ВКП(б)». Гэта выдатнейшая кніга марксізма-ленінізма. У яе сабраны, абагулены, канкрэтызаваны ўсе асноўныя пытанні марксісцка-ленінскай тэорыі і практыкі социялістычнага будаўніцтва.

Г. Шэйнгерц,
бухгалтар беластоцкай прадзільна-ткацкай фабрыкі №25

—о—

Мой вопыт самастойнай вучобы

Вывучэнне гісторыі нашай слаўнай большэвіцкай партыі, павышэнне ідэйна-палітычнага ўзроўню для комуніста з'яўляецца жыццёвай неабходнасцю.

Вось чаму я настойліва вывучаю тэорыю большэвізма. Я вывучыў «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». Старанна па два-тры разы прачытваў кожны раздзел падручніка. У парткабінеце слухаў кваліфікаваныя лекцыі. І толькі тады, калі складалася поўнае ўяўленне раздзела, я састаўляў канспект. Такім чынам, я вывучыў усе дванаццаць раздзелаў падручніка.

Пасля ў мяне ўзнікла жаданне і неабходнасць больш глыбока вывучыць марксісцка-ленінскую тэорыю. Скарыстоўваючы вопыт самастойнай вучобы другіх таварышоў, я прыступіў да вывучэння твораў Леніна «Што рабіць?», «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваююць супроць социял-дэмакратаў?», Красавіцкія тэзісы і т. д.

Пры вывучэнні чацвертага раздзела «Кароткага курса» я сустрэўся з некаторымі цяжкасцямі. Але праслухаўшы на гэту тэму некалькі лекцый і ўпорна папрацаваўшы над матэрыялам, я ўсвоіў і гэту тэму. Зараз маю неабходнае разуменне філасофіі марксізма-ленінізма, працаваць далей над якой не пакідаю.

С. Ліхачоў,
загадчык Ваўкавыскага райфінаддзела

Жонкі камандзіраў Н-скай часці БАВА М. Егорава (злева) і Е. Тімафеева за вывучэннем «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Фотахроніка БелТА.

ЛІКВІДАВАЦЬ НЕДАХОПЫ Ў РАБОЦЕ АРГАНІЗАЦЫЙНА-ІНСТРУКТАРСКІХ АДДЗЕЛАЎ

Арганізацыйна-інструктарскім аддзелам Гродненскага гаркома партыі пасля выбараў кіруючых партыйных органаў праведзена значная работа па падняццю ўнутрыпартыйнай работы ў пярвічных партарганізацыях, па наладжванню парадку ў партыйнай гаспадарцы, праверцы выканання прынятых рашэнняў і т. д.

У горадзе цяпер налічваецца 39 пярвічных партарганізацый. Яны створаны амаль ва ўсіх буйнейшых прадпрыемствах. Оргінструктарскім аддзелам праверана работа ў 15 пярвічных партарганізацыях, у першую чаргу там, дзе работа была прызнана нездавальняючай (у арганізацыях скуртрэста, горвыканкома, горміліцыі і інш.). На бюро гарадскога камітэта заслуханы даклады пяці пярвічных партарганізацый, на пленуме—даклады двух арганізацый (горхарчпромгандлю і чыгункі) па пытанню аб выкананні ўнесеных комуністамі прапаноў.

Больш 50 працэнтаў сакратароў пярвічных арганізацый упершыню выбраны на кіруючую партыйную работу. Для падняцця ідэйнага ўзроўню сакратароў партарганізацый гарком КП(б)Б арганізаваў семінар, які праводзіцца тры разы ў месяц. Аднак, вялікім недахопам з'яўляецца тое, што гэты семінар праводзіцца сумесна з гаспадарнікамі. На занятках мала асвятляюцца пытанні арганізацыі партыйнай работы, у якіх адчуваюць патрэбу сакратары. Ніякай работы не праводзіцца з намеснікамі сакратароў.

Недастаткова ўдзяляецца ўвагі кантролю за выкананнем прынятых рашэнняў. Гродненскім гаркомам партыі на бюро прынята каля 80 пастаноў, аднак праверана выкананне толькі 12 пастаноў.

Вялікім недахопам у рабоце оргінструктарскага аддзела з'яўляецца недастатковая работа з кандыдатамі партыі. У арганізацыі налічваецца 138 кандыдатаў у члены партыі, з іх 48 з пратэрмінованым стажам. За ўвесь час праведзены два гарадскіх сходы з кандыдатамі партыі. У асобных партарганізацыях (горана, горміліцыі і іншых) збіралі кандыдатаў партыі па пытанню іх ідэйнага росту і падрыхтоўкі да прыёму ў члены партыі. Аднак, штодзённая выхаваўчая работа з імі не праводзіцца.

Гарком партыі ні разу не ставіў пытанне аб рабоце з кандыдатамі на сваім бюро, нават не абмеркаваў пастанову ЦК ВКП(б) аб недахопах пры прыёме ў партыю. У выніку гэтага ў некаторых пярвічных партарганізацыях лёгкадумна падыходзяць да пытання прыёму ў партыю. У арганізацыі чыгуначнай міліцыі (сакратар тав. Дрэбезаў) быў прыняты у члены партыі нехта Мінін. Праз кароткі час Мініна выключылі з партыі за бытавое разлажэнне і іншыя ўчынкі. Гэта ў той час, калі паводзіны яго былі вядомы пярвічнай партарганізацыі і да прыёму ў члены партыі.

Значнае месца ў рабоце оргінструктарскага аддзела займае работа над пратаколамі сходаў пярвічных партарганізацый. У Гродненскім гаркоме інструктары чытаюць пратаколы, але несвоечасова інфарміруюць сакратароў гаркома аб пастаўленых пытаннях, недастаткова ўказваюць сакратарам пярвічных арганізацый на іх памылкі, недакладнасці і т. д. У некаторых-жа партарганізацыях пратаколы партсходаў афармляюцца неахайна, непісьменна.

Нядаўна на нарадзе загадчыкаў оргінструктарскіх аддзелаў, якая адбылася пры абласным камітэце, быў заслухан даклад загадчыка оргінструктарскім аддзелам гаркома тав. Сахрая. На гэтай нарадзе яму ўказаны канкрэтныя мерапрыемствы па ліквідацыі ўскрытых недахопаў.

Яшчэ горш пастаўлена работа ў арганізацыйна-інструктарскім аддзеле Гродненскага райкома КП(б)Б. Загадчык оргінструктарскім аддзелам райкома тав. Дайхін да апошняга часу не зразумеў сваёй функцыі. Яго работа не ўвязваецца з выкананнем гаспадарчых задач у раёне. Інструктары аддзела не бываюць у пярвічных арганізацыях і не аказваюць сакратарам арганізацый канкрэтнай дапамогі ў рабоце.

Пастанова ЦК ВКП(б) аб ліквідацыі недахопаў пры прыёме ў партыю, а таксама пытанні, разгледжаныя ліпеньскім пленумам ЦК ВКП(б), на сходах пярвічных партарганізацый не абмяркоўваліся. У некаторых арганізацыях наогул сходы склікаюцца рэдка. У арганізацыі загатоўчых органаў (сакратар тав. Базылевіч) пасля выбараў праведзена ўсяго тры сходы, а ў пярвічнай арганізацыі райкома (сакратар тав. Рыбнікаў) не было партсхода з 13 чэрвеня.

Пратаколы сходаў у пярвічных арганізацыях раёна таксама афармляюцца вельмі неакуратна і несвоечасова пасылаюцца ў райком.

Гродненскаму гаркому і райкому КП(б)Б неабходна ў самы кароткі тэрмін прыняць усе меры к таму, каб іх арганізацыйна-інструктарскія аддзелы хутчэй ліквідавалі недахопы ў рабоце. Арганізацыйна-інструктарскія аддзелы павінны працаваць чотка і аператыўна, арганізоўваць пярвічныя партыйныя арганізацыі на своечасовае і поўнае выкананне ўсіх рашэнняў партыі і ўрада.

Е. Прусак,
інструктар абкома КП(б)Б.

Мы забяспечаны гароднінай

У адзін з майскіх дзён гэтага года група рабочых нашай фабрыкі наведала падсобную гаспадарку, якая знаходзіцца ў Бузунах. У ліку экскурсантаў быў і я. Мы агледзелі інвентар, любаваліся пасевамі. Разам з усімі я хадзіў па падсобнай гаспадарцы і пра сабе думаў: усё гэта наша, народнае. Пладамі працы, якую затрацілі тут, будзе карыстацца ўвесь наш калектыў. А які-небудзь год таму назад на гэтым месцы панавала раз'юшаная эксплаатацыя. Час гэты кануў у вечнасць...

Я ўспомніў свае пражытыя годы. Кім я быў? Нікому не патрэбны чалавек. Працаваў чатыры—пяць месяцаў у год. Астатні час быў беспрацоўным. А ў 1939 годзе да прыходу Чырвонай Арміі ні аднаго дня не меў работы. Ці-ж гэта жыццё было? Кваліфікаваны ткач, маючы вытворчы стаж да двух дзесяткаў год, я вымушан быў шукаць работу. Аб забеспячэнні і гаварыць не прыходзіцца. Праўда, існавала правіла, пры якім прапрацаваўшы шэсць месяцаў на адным месцы, меў права на атрыманне мізэрнай дапамогі. Але рэдка хто прапрацоўваў поўгода на адным месцы. Натуральна, што дапамогай ён не карыстаўся.

Усё гэта я расказваю таму, каб паказаць, якое бяздонне ляжыць паміж становішчам рабочага цяпер і рабочага ў былой панскай Польшчы.

Наша дзяржава паўсядзённа клапоціцца аб росце дабрабыту працоўных. Адным з прыкладаў клопатаў з'яўляецца стварэнне пры кожным прамысловым прадпрыемстве падсобнай гаспадаркі. І зусім зразумела, што падсобная гаспадарка з'яўляецца вялікім падспор'ем у снабжэнні.

Кожны з нас сваімі ўласнымі вачыма бачыць, як падрыхтоўваецца для захавання на зіму зняты багаты ўраджай гародніны. Для гэтага падрыхтоўваюцца адпаведныя памяшканні. Мы забяспечаны на зіму сельскагаспадарчымі прадуктамі. Забяспечана ў першую чаргу наша сталовая, дзіцячы сад.

Цяпер, калі рабочыя нашай фабрыкі чытаюць зварот глухаўцаў аб стварэнні падсобных гаспадарак пры прадпрыемствах, кожны на нашым уласным вопыце наглядна бачыць, якую вялікую карысць дае падсобная гаспадарка, якую вялікую выгаду ад гэтага атрымоўвае нашае грамадскае харчаванне, кожны рабочы паасобку.

А. Гвязда,
начальнік ткацкага цэха. 17 фабрыкі

Пабольш загатовіць грыбоў

Грыбы з'яўляюцца каштоўным прадуктам харчавання. У гэтым годзе ўраджай грыбоў вялікі. Арганізаваць збор і пераапрацоўку грыбоў—важнейшая задача загатаўцеляў.

Абласная кантора плодагародніны згодна плана павінна загатовіць 2250 цэнтнераў грыбоў. У цэлым па вобласці план загатоўкі перавыканан. Загатоўлена ўжо 2935 цэнтнераў. Асобныя раённыя канторы плодагародніны значна перавыканалі заданне па збору грыбоў.

Гродненская кантора плодагародніны (дырэктар тав. Чарняўскі) пры плане ў 1040 цэнтнераў загатовіла 1769 цэнтнераў грыбоў. Работнікі канторы не чакалі, пакуль сяляне самі прынясуць грыбы на загатоўчыя пункты, а арганізоўвалі гэту работу. Перавыканала планавае заданне па загатоўцы грыбоў свіслацкая кантора. Ужо загатоўлена 492 цэнтнеры замест плана ў 110 цэнтнераў.

Але ёсць некаторыя кіраўнікі кантор плодагародніны, якія не аддаюць гэтай справе належнай увагі. Ломжынская кантора загатовіла толькі 25 цэнтнераў, а павінна загатовіць 160. Дырэктар канторы тав. Ляхаў зрыў гэтай важнейшай работы тлумачыць недахопам грыбоў. Гэта, безумоўна, глупства.

Дрэнна арганізавала загатоўку грыбоў саколкаўская кантора плодагародніны (дырэктар тав. Гольдберг), выканаўшы план толькі на 22 процанты. Цэханавецкая кантора (дырэктар тав. Шубат) да гэтага часу не загатовіла ні аднаго кілограма грыбоў.

Указанне ЦК ВКП(б) і Соўнаркома Саюза ССР аб тым, што дзве трэціх усёй загатоўленай колькасці дзікарастучых ягад, пладоў і грыбоў астаецца ў распараджэнні мясцовых арганізацый для гандлю ў гарадах і раённых цэнтрах, накіравана на далейшае паляпшэнне забеспячэння насельніцтва прадуктамі харчавання.

Кіраўнікі арганізацый плодагародніны павінны ўзмацніць работу па загатоўцы грыбоў. Для гэтага ёсць усе ўмовы.

С. Грышын.

Чытка газет ля вітрын на вуліцах Беластока.

Фота А. Сапіра.

П'еса Ванды Васілеўскай на сцэне рабочага клуба

З нецярплівасцю рабочыя і служачыя 3-га беластоцкага камбіната чакалі выступлення свайго драматычнага гуртка, які падрыхтаваў п'есу Ванды Васілеўскай, створанай на аснове яе кнігі «Аблічча дня». Аб Вандзе Васілеўскай мы ў Польшчы чулі многа, але яе п'ес на сцэне глядзець не маглі. Свой талент яна аддала рабочаму класу і з глыбокай праўдзівасцю апісвала іх жыццё, а такія тэмы не падыходзілі для польскіх тэатраў таго часу.

Але цяпер у нашай сацыялістычнай радзіме рабочыя могуць свабодна ставіць і глядзець п'есы нашай любімай Ванды Васілеўскай. З вялікім натхненнем рабочыя нашага камбіната пад кіраўніцтвам тав. Юдзіка ўзяліся за інсцэніроўку рамана Васілеўскай «Аблічча дня». Усе сцэны, дэкарацыі і ігра былі калектыўна прадуманы і падрыхтаваны. З глыбокім разуменнем справы рэжысёр дапамагаў рабочым-артыстам апрацоўваць усе дэталі пастаноўкі.

Перад нашымі вачыма праходзяць карціны былога. Мы бачым жыццё польскага рабочага. Вось дзіцё школьнага ўзросту, якое цяжка зарабляе на кавалак хлеба. Вось маладая дзяўчына, перад якой адзін шлях — быць хатняй служанкай, працаваць па 16 гадзін і вечна адчуваць здзекі паноў і паненак, не мець ні хвіліны для сябе.

Мы бачым маладых рабочых, якія прымушаюць прыслужніка капіталістаў зняць шапку перад целам забітага рабочага. Мы бачым адважнага комуніста Анатолія, які арганізуе забастоўку на фабрыцы і заклікае рабочых да барацьбы за лепшае будучае.

Мы ўдзячны рэжысёру і артыстам за спектакль. Радасна, што таварышы нашы змаглі добра сыграць свае ролі. Асабліва вылучыліся таварышы Лясота, Эдэльвайн і Шэставіцкая. Мы спадзяемся, што драматычныя гурткі другіх рабочых калектываў Беластока паследуюць нашаму прыкладу і пазнаёмяць рабочых з творамі Ванды Васілеўскай.

Анна Гардонава.

Раней і цяпер

Розніца паміж вышэйшай школай былой панскай Польшчы і вышэйшымі навучальнымі ўстановамі савецкай краіны — велізарная.

У панскіх універсітэтах вучыліся толькі дзеці капіталістаў, абшарнікаў і буржуазнай інтэлігенцыі. Працоўныя не мелі доступу ў ВНУ. Чаму? На гэта было многа прычын. За навучанне трэба было плаціць 200 і больш злотых, пры паступленні ва ўніверсітэт трэба было заплаціць 30 злотых упісных, 10 злотых маніпуляцыйных, 4 злотых за ўрачэбны агляд, 15 злотых у месяц за кватэру. Да гэтага трэба дадаць пражыццё, мыццё бялізны і рознастайныя «складкі дабрачынныя», якія кожны месяц патрабавалі не менш 10 злотых. Усё гэта складала такія сумы, аб якіх не мог нават марыць працоўны.

Ва ўніверсітэт адбіралі па трох прызнаках: па нацыянальнасці, мове і веравызнанню. Тут усё павінна было быць польскае і рымска-каталіцкае. Калі-ж хто-небудзь адважваўся напісаць у падані (заяве) «беларус», перад ім зачыняліся дзверы.

Калі я хацеў паступіць на агранамічны факультэт, то дэкан абшарнік Ластоўскі нагла заявіў:

— Вам няма ніякага рахунку вучыцца на агранамічным факультэце. Па скончэнні вы ўсёроўна не будзеце мець працы, бо ў вас няма свайго маёнтка.

Калі студэнты несвоечасова плацілі за навучанне, іх выкрэслівалі з спіскаў. У 1938 годзе мяне не дапусцілі да экзаменаў толькі за тое, што не заплаціў «чэснага» збору.

У савецкіх умовах за вучобу ў інстытуце не толькі не трэба плаціць, але, наадварот, студэнты атрымліваюць дзяржаўную стыпендыю. У наш педінстытут паступіла нямала юнакоў і дзяўчат — сыноў і дочак рабочых, сялян, працоўнай інтэлігенцыі розных нацыянальнасцей. Мы забяспечаны ўсім неабходным: стыпендыяй, інтэрнатам, сталовай. Дружнай сям'ёй мы шчыра ўзяліся за вучобу, за ўсебаковае і глыбокае аўладанне спецыяльнасцю педагога. Наша навуковая работа павінна быць увязана са штодзённай барацьбой за ўмацаванне магутнасці сацыялістычнай радзімы.

Я. Нігерыш — студэнт Беластоцкага педінстытута.

НАСУСТРАЧ ВЫСТАЎЦЫ 1941 ГОДА

Усесаюзная сельскагаспадарчая выстаўка тысячамі ніцей звязана з калгасным сялянствам. З самых розных куткоў Саюза штодзённа паступаюць да нас радасныя весткі аб новых перамогах перадавікоў сельскай гаспадаркі. Удзельнікі выстаўкі ідуць у першых радах барацьбітоў за высокія сталінскія ўраджаі

З калгаса «Першае мая» (Ліскінскі раён, Варонежскай вобласці), які ўжо два годы з'яўляецца ўдзельнікам выстаўкі, паведамляюць, што звяно Ф. М. Крачкова сабрала ўраджай пшаніцы па 360 пудоў з гектара. Калгас датэрмінова выканаў гадавы план паставак зярна дзяржаве і натураплаты МТС.

Ордэнаносны калгас імені Сталіна, Генічэскага раёна, Запарожскай вобласці,—удзельнік выстаўкі 1939 і 1940 гадоў,—сабраў ураджай у сярэднім па 19 цэнтнераў зярна з гектара, дабіўся новых поспехаў у развіцці жывёлагадоўлі, датэрмінова выканаў свае абавязацельствы перад дзяржавай і вылучаецца мясцовымі арганізацыямі кандыдатам на выстаўку 1941 года.

Трактарыст Е. Скляра, узнагароджаны малай сярэбранай медаллю на выстаўцы 1939 года, экспанент выстаўкі 1940 года, дзеліцца сваімі новымі поспехамі. Спаборнічаючы за права ўдзелу на выстаўцы 1941 года, ён к пачатку верасня на калёсным трактары даў за сваю змену 500 гектараў мяккага ворыва і выпрацаваў 470 працадзён.

Сацыялістычнае спаборніцтва за пачотны ўдзел на выстаўцы садзейнічае росту кадраў у калгасах, МТС, соўгасах, падымае з асяроддзя радавых калгаснікаў новых выдатных майстраў сваёй справы, выдатных стаханаўцаў. Да гэтага года ў сельскагаспадарчай навуцы і практыцы не былі вядомы ўраджаі жыта вышэй 50 цэнтнераў з гектара.

Звенявая калгаса «Комсамолец», Краснаяружскага раёна, Курскай вобласці, Е. Багацкая, спаборнічаючы за права ўдзелу на выстаўцы, вырасціла ўраджай жыта ў 73 цэнтнеры з гектара.

Ад высокіх ураджаяў на рэкордных участках ефрэмаўцы перайшлі да заваявання небывалых ураджаяў на вялікіх плошчах. Звяно Г. Н. Маслава ў суровых умовах Краснаярскага края сабрала з плошчы ў 215 гектараў па 256 пудоў пшаніцы з гектара. У мінусінскай групе калгасаў 30 звенняў атрымалі ўраджай у 40 і больш цэнтнераў з гектара. Звяно Раманчанка з арцелі «Степной пахарь», Курагінскага раёна, зняло з свайго ўчастка па 320 пудоў пшаніцы з гектара.

Новы размах набыў рух стопудавікоў. Удзельнікі выстаўкі і экскурсанты, пабываўшыя ў нас у 1939 годзе, горача падхапілі пачын сталінградскіх брыгадзіраў Гурава і Казленкава. У гэтым годзе стопудовыя ўраджаі заваявалі сотні новых МТС і раёнаў. Калгасы Таганрогскага раёна, Растоўскай вобласці, атрымалі ўраджай у 124 пуды з кожнага гектара ў сярэднім. Сальскі і Цэлінскі раёны знялі па 117 пудоў хлеба. Прочнаакопская МТС дабілася сярэдняга ўраджаю па абслугоўваемых ёю калгасах у 132 пуды зярна з гектара.

Такога роду факты, а іх можна прывесці сотні, паказваюць, што ў наступным годзе лік удзельнікаў выстаўкі моцна ўзрасце і, што асабліва важна, сярод экспанентаў будзе яшчэ больш МТС, цэлых раёнаў і абласцей.

Галоўны камітэт прыступіў да прысуджэння ўзнагарод удзельнікам выстаўкі 1940 года. Гэтую вялікую і адказную работу мы абавязаны закончыць да 1 лістапада і разаслаць дыпломы, медалі, грашовыя прэміі не пазней 10 лістапада.

На месцах зараз ідзе ўжо адбор кандыдатаў на выстаўку 1941 года. Да іх прад'яўляюцца самыя строгія патрабаванні. І гэта зразумела. Удзельнічаць ва ўсесаюзным аглядзе перамог сацыялістычнага земляробства дастойны сапраўды бальшавіцкія калгасы, заваяваўшыя высокія ўраджаі, няўхільна развіваючыя жывёлагадоўлю і іншыя галіны сваёй гаспадаркі і паказваючыя прыклады выканання сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай. Узорнае выкананне плана паставак і кантрактацыі сельскагаспадарчых прадуктаў з'яўляецца безумоўным патрабаваннем для кандыдатаў на выстаўку 1941 года. Сур'ёзнае значэнне мае правільны адбор кандыдатаў з ліку аграномаў і другіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі.

Ужо зараз поўным ходам ідзе адбор натуральных экспанатаў. Дасягненні перадавікоў у павільёнах «Зярно», «Бавоўна», «Буракі» і многіх іншых багата ілюстрыруюцца новымі ўзорамі культур, вырошчваемых стаханаўцамі. Значна павялічылася плошча экспанатных пасеваў. Багацце натуральных экспанатаў і пасеваў незмяральна павышае відавочнасць, даходлівасць матэрыялаў выстаўкі, дазваляе глыбей вывучаць дасягненні сельскагаспадарчай навукі і практыкі.

Асабліва ўзрос прыток экспанатаў з наступленнем восені. Толькі ў адзін павільён Узбекскай ССР за апошнія дні дастаўлена звыш 10 тон садавіны і гародніны. Некалькі вагонаў вінаграду, персікаў і іншай садавіны прыслалі для свайго павільёна калгасы Арменіі. Штодзённа прыбываюць яблыкі, грушы, лімоны, баклажаны і т. д. з соўгасаў і калгасаў Грузіі.

На стэндзе прыгожай крымскай скарбніцы раслін—Батанічнага саду імені Молатава—выстаўлены новыя сарты буйнаплодных персікаў. У другім зале павільёна «Крым і Паўночны Каўказ» узвышаецца горка спелых ананасаў, вырашчаных у сочынскім соўгасе імені Леніна.

У павільёне «Масква» звяртаюць на сябе агульную ўвагу клубні бульбы новага ўраджаю вагой па 500—800 грамаў кожны. Гэта бульба атрымана ў падмаскоўных калгасах шляхам летніх пасадак, прычым ураджай дасягае 500—600 і больш цэнтнераў з гектара.

Разанскія калгасы прыслалі выдатную мячкоўскую цыбулю, дасягаючую вагі 200—250 грамаў пры сярэднім ураджаі ў 2000 пудоў з гектара.

Выстаўка 1941 года будзе адрозніваецца яшчэ большым мноствам натуральных экспанатаў. Значная частка фруктаў, гародніны, тэхнічных і зернавых культур, паступаючых зараз з месц, ідзе ў спецыяльныя сховішчы для таго, каб упрыгожыць павільёны з першага-ж дня адкрыцця выстаўкі будучай вясной. Накоплены намі вопыт дазваляе так арганізаваць сховішчы экспанатаў, што яны захаваюць усе свае фарбы, усю свежасць да наступнага года.

Рыхтуюцца і новыя экспанатныя пасевы. Ужо зеляненюць дружныя ўсходы дзесяткаў сартоў азімых культур. Ізумрудам пераліваюцца пад асеннім сонцам маладыя пабегі многагадовых пшаніц, адросшых пасля ўборкі. Рыхтуюцца ўчасткі для яравых пасеваў наступнага года. Мы ставім задачай дабіцца на нашых маленькіх экспанатных дзялянках нябачаных ураджаяў усіх культур.

Знадворны від выстаўкі 1941 года будзе яшчэ ярчэй і прыгожэй. Намячаюцца работы па далейшаму ўпарадкаванню тэрыторыі выстаўкі, расшыраюцца зялёныя насаджэнні, сады, кветнікі.

Галоўная работа прадстаіць на стэндах павільёнаў. Трэба прадоўжыць перабудову экспазіцыі і методыкі паказу дасягненняў перадавікоў. У гэтых адносінах зроблен ужо першы шаг уперад. Матэрыялы стэндаў у павільёнах «Хімізацыя», «Зярно» і іншых больш поўна чым раней раскрываюць агратэхніку стаханаўцаў, дэтальна адказваюць на пытанні: як, пры дапамозе якіх канкрэтных прыёмаў былі заваяваны тыя ці іншыя дасягненні.

Неацанімую дапамогу аказваюць нам запісы наведвальнікаў, выказваючых свае заўвагі аб рабоце выстаўкі. Гэтыя запісы вывучаюцца для таго, каб кожны куток выстаўкі 1941 года, кожны павільённы стэнд зрабіць яшчэ нагляднеі і павучальней.

Выстаўка 1940 года, працуючая з нязменным поспехам, пераклікаецца ўжо з прадстаячым у наступным годзе аглядам новых перамог сацыялістычнага земляробства і жывёлагадоўлі. Тысячы калгасаў, МТС і соўгасаў своечасовым выкананнем планаў хлебаздачы і асенніх работ становяцца ў рады перадавікоў сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Акадэмік **Н. В. Цыцын,**
дырэктар Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі.

На Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў Маскве.
На здымку: экскурсанты Крынкаўскага раёна, Беластоцкай вобласці на алеях выстаўкі.

Фота А. Сапіра.

Берлінскі пакт аб тройсцвеным саюзе

27 верасня ў Берліне заключан пакт аб ваенным саюзе паміж Германіяй, Італіяй і Японіяй. Няма патрэбы распаўсюджвацца аб змесце гэтага пакта, бо тэкст яго быў апублікаван у друку. Пакт не з'яўляецца для Савецкага Саюза чым-небудзь асабліва нечаканым, як таму, што ён прадстаўляе сабою, па сутнасці справы, афармленне ўжо складаўшыхся адносін паміж Германіяй, Італіяй і Японіяй—з аднаго стараны, Англіяй і Злучанымі Штатамі Амерыкі—з другой стараны, так і таму, што Савецкі ўрад быў інфарміраван германскім урадам аб прадстаячым заключэнні тройсцвенага пакта яшчэ да яго апублікавання.

Пераходзячы да пытання аб значэнні пакта, належыць раней усяго адзначыць, што ён знамянуе сабою ўступленне ў новую фазу вайны, больш шырокую, чым да заключэння пакта. Калі да апошняга часу вайна абмяжоўвалася сферай Еўропы і Паўночнай Афрыкі — на Захадзе, і сферай Кітая—на Ўсходзе, прычым гэтыя дзве сферы былі адарваны адна ад другой, то цяпер гэтай адарванасці кладзецца канец, бо ад гэтага часу Японія адмаўляецца ад палітыкі неўмяшання ў еўрапейскія справы, а Германія і Італія, у сваю чаргу, адмаўляюцца ад палітыкі неўмяшання ў далёкаўсходнія справы. Гэта несумненна азначае далейшае абвастрэнне вайны і пашырэнне сферы яе дзеяння. Тав. Молатаў быў праў, калі ён гаварыў у сваім выступленні на апошняй Сесіі Вярхоўнага Совета СССР, што існуе небяспека далейшага пашырэння і далейшага распальвання вайны, з ператварэннем яе ў сусветную імперыялістычную вайну».

Чым выклікана паяўленне пакта, чым яно стымуліравалася?

Няма сумнення, што яно стымуліравалася раней за ўсё апошнімі фактамі з галіны ўзмацнення і пашырэння ваеннага супрацоўніцтва паміж Англіяй і Злучанымі Штатамі Амерыкі. Сюды адносіцца: усё больш узмацняючаяся ваенная дапамога ЗША Англіі; перадача ваенна-марскіх баз Англіі ў заходнім паўшар'і Злучаным Штатам Амерыкі; аб'яднанне ваенных намаганняў Англіі, Канады і Аўстраліі з Злучанымі Штатамі Амерыкі і ўключэнне паўднёва-амерыканскіх краін у сферу ўплыву ЗША; згода Англіі на перадачу сваіх далёкаўсходніх і аўстралійскіх баз Злучаным Штатам Амерыкі. Канечна, ЗША яшчэ не ўступілі фармальна ў вайну на старане Англіі супроць Германіі, Італіі і Японіі. Але гэта не столькі важна, паколькі ЗША на справе знаходзяцца ў адным агульным ваенным лагеры з ваюючымі праціўнікамі Германіі, Італіі і Японіі ў абодвух паўшар'ях.

Адна з важных асаблівасцей пакта заключаецца ў тым, што ён адкрыта прызнае сферы ўплыву яго ўдзельнікаў і раздзел гэтых сфер паміж імі з абавязацельствам узаемнай абароны гэтых сфер уплыву ад замахаў з боку другіх дзяржаў і, канечна, раней усяго з боку Англіі і знаходзячыхся ў супрацоўніцтве з ёй Злучаных Штатаў Амерыкі. Згодна пакта Японіі прадастаўляецца «вялікая ўсходне-азіяцкая прастора», а Германіі і Італіі—«Еўропа». Другое пытанне—ці ўдасца ўдзельнікам пакта рэалізаваць на справе падобны раздзел сфер уплыву. Несумненна, што рэалізацыя падобнага плана будзе залежаць ад рэальных суадносін сіл ваюючых краін, ад ходу і зыходу цяперашняй, усё больш абвастраючайся вайны.

Другую важную асаблівасць пакта складае маючаяся ў ім агаворка аб Савецкім Саюзе. У пакце сказана: «Германія, Італія і Японія заяўляюць, што данае пагадненне ніякім чынам не закранае палітычнага статуса, існуючага ў цяперашні час паміж кожным з трох удзельнікаў пагаднення і Савецкім Саюзам».

Гэту агаворку трэба разумець, як павагу з боку удзельнікаў пакта да той пазіцыі нейтралітэта, якую Савецкі Саюз праводзіць з першых-жа дзён вайны.

Як трэба разумець, далей, як падцвярджэнне сілы і значэння пакта аб ненападзе паміж СССР і Германіяй і пакта аб ненападзе паміж СССР і Італіяй.

Верны сваёй палітыцы міру і нейтралітэта, Савецкі Саюз можа, са свайго стараны, падцвердзіць, што гэта яго палітыка, паколькі гэта будзе залежаць ад яго, астаецца і будзе аставацца нязменнай.

(«Правда» за 30 верасня)

Паведамленне румынскага тэлеграфнага агенцтва

БУХАРЭСТ, 29 верасня. (ТАСС). Як перадае румынскае тэлеграфнае агенцтва, згодна камюніке, апублікаванаму румынскім міністэрствам унутраных спраў, 14 чалавек з састава былога румынскага ўрада утрымліваюцца пад хатнім арыштам, «каб захаваць іх ад усякага гвалту і пакласці канец іх падпольнай агітацыі». К таму-ж яны знаходзяцца пад следствам».

ЧУТКІ У ЖУРНАЛІСЦКІХ КРУГАХ РУМЫНІІ АБ ПРАДСТАЯЧЫМ РАЗДЗЕЛЕ ШВЕЙЦАРЫІ І АБ НОВЫМ БЛОКУ НА БАЛКАНАХ

БУХАРЭСТ. (ТАСС). У журналісцкіх кругах Румыніі цыркулююць чуткі аб тым, што ў хуткім часе прадстаіць раздзел Швейцарыі паміж Германіяй, Італіяй і Францыяй. Такжа перадаюць аб магчымасці стварэння новага блока на Балканах. У гэты блок увойдуць Румынія, Балгарыя, Югаславія і Італія.

ВЫКЛЮЧЭННЕ КІРАЎНІКОЎ ЛЕВАЙ АПАЗІЦЫІ З ФІНЛЯНДСКАЙ СОЦ.-ДЭМАКРАТЫЧНАЙ ПАРТЫІ

ХЕЛЬСІНКІ, 29 верасня (ТАСС). Газета «Суомен сосіалідэмакраатті» паведамляе, што левая апазіцыя ў фінляндскай сацыял-дэмакратычнай партыі і орган апазіцыі «Вапаа сана» не спыняюць сваёй дзейнасці. «Вялікая частка гэтых асоб, — піша газета, — сканцэнтравала сваю дзейнасць у хельсінскай арганізацыі «Товерысеура» («Таварыства»)». У сувязі з гэтым, паведамляе далей газета, «выканкам партыі рашыў выключыць з партыі членаў таварыства «Товерысеура», а таксама рэдакцыйны совет газеты «Вапаа сана» у саставе: К. Віік, Ю. Хела, Каю Сундстрэм, Ір'е Райсянен, Міко Ампуя, Кайсу-Мірамі Рублэрг. Адначасова выканкам партыі рашыў забараніць распаўсюджванне газеты «Вапаа сана» у партыйных арганізацыях, а таксама забараніць членам партыі распаўсюджванне і падтрымку гэтай газеты».

ВАЙНА ПАМІЖ АНГЛІЯЙ І ГЕРМАНІЯЙ

ЗВОДКА ГЕРМАНСКАГА КАМАНДАВАННЯ

БЕРЛІН, 29 верасня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае наступную зводку вярхоўнага камандавання германскай арміі:

«На працягу ўчарашняга дня і ў ноч на 29 верасня асноўныя атакі германскай авіяцыі былі накіраваны галоўным чынам супроць Лондана, а таксама супроць Ліверпуля і партовых гарадоў на поўдні Англіі. Бамбардыроўка нанесла сур'ёзныя пашкоджанні докам Сільвертон, Грэйвесенд, Тіўберы ў Лондане і ў вусці Тэмзы, а таксама ост-індскім докам.

Ля ўсходняга ўзбярэжжа Шатландыі германская авіяцыя патапіла з канвіруемага каравана непрыяцельскіх суднаў два гандлёвых параходы, кожны танажам па 6 тысяч рэгістравых брута тон.

У час дзённых налётаў над Лонданам у некалькіх месцах адбыліся моцныя паветраныя баі, якія паспяхова закончыліся для германскай авіяцыі.

Англійская авіяцыя зрабіла начныя налёты на Заходнюю і Паўднёва-Заходнюю Германію. Некалькі англійскіх бомбардыроўшчыкаў, якім удалося прарвацца да Берліна, былі прымушаны агнём германскай зенітнай артылерыі павярнуць назад, не дасягнуўшы горада. У Заходняй і Паўднёва-Заходняй Германіі непрыяцель скінуў бомбы, якія не прычынілі значных страт. У адным з гарадоў Заходняй Германіі англійскія самалёты зноў скінулі бомбы на жылыя кварталы. Было забіта і ранена некалькі чалавек.

На працягу ўчарашняга дня праціўнік страціў 28 самалётаў, з якіх тры былі збіты зенітнай артылерыяй. Адзін германскі самалёт не вярнуўся на сваю базу».

АПЕРАЦЫІ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ СУПРОЦЬ ГЕРМАНСКІХ ПОРТАЎ

ЛОНДАН, 29 верасня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае паведамленне свайго авіяцыйнага аглядальніка, у якім гаворыцца, што англійская бамбардыровачная авіяцыя паступова расшырае аперацыі супроць портаў і баз, размешчаных на еўрапейскім узбярэжжы, кантралюемых у сучасны момант Германіяй.

Аб гэтым сведчыць прадпрыняты англійскай бамбардыровачнай авіяцыяй у ноч на 28 верасня буйны налёт на французскі порт Лорыен, размешчаны на ўзбярэжжы Атлантычнага акіяна.

У цяперашні час дзеянні англійскай авіяцыі, маючыя сваёй мэтай перашкодзіць непрыяцельскім падрыхтоўваням да ўварвання ў Англію, непасрэдна накіраваны супроць портаў і баз, знаходзячыхся на ўзбярэжжы працягам па прамой лініі ў 1 тысячу міль. Да гэтага часу аперацыі англійскіх бамбардыроўшчыкаў былі агранічаны на поўначы Бергенам і на поўдні—Брэстам, прычым асноўныя аперацыі былі сканцэнтрыраваны ў раёне паміж Гамбургам і Гаўрам. Цяпер англійская авіяцыя здольна расшырыць свае аперацыі і праводзіць іх уздоўж усёй еўрапейскай берагавой лініі—ад паўднёвай аканечнасці Францыі і да паўночнай аканечнасці Нарвегіі.

Дзеянні Англійскай авіяцыі

ЛОНДАН, 29 верасня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што ў ноч на 29 верасня англійскія самалёты падвергліі моцнай бамбардыроўцы непрыяцельскія базы на акупіраванай немцамі тэрыторыі. Не гледзячы на неспрыяючыя метэаралагічныя ўмовы, некалькі англійскіх бамбардыроўшчыкаў дасягнулі Берліна.

Англійскія паведамленні аб германскіх стратах

ЛОНДАН, 29 верасня. (ТАСС). Авіяцыйны аглядальнік агенцтва Рэйтэр перадае, што за час з 1 па 28 верасня ў рэзультаце паветраных баёў над Англіяй германская авіяцыя страціла 1.046 самалётаў. Да гэтага трэба дадаць страты германскай авіяцыі ў жніўні, якія склалі 1.115 самалётаў. У сярэднім страты ў асабовым саставе вылічаюцца ў 5 чалавек на два збітых самалёты. Такім чынам, за два апошніх месяцы Германія страціла 2.161 самалёт і 5.402 лётчыкі.

Пажары ў Лондане

БЕРЛІН, 29 верасня. (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што ў ноч на 29 верасня некалькі сот германскіх бамбардыроўшчыкаў скінулі бомбы над Лонданам. Як паведамляюць лётчыкі, зенітная абарона Лондана была значна слабей, чым звычайна. Яны мяркуюць, што гэта выклікана той акалічнасцю, што Лондан акутан густым чорным дымам ад вялікай колькасці пажараў у розных частках горада. Бачымасць з зямлі ў сувязі з гэтым вельмі дрэнная. Група германскіх лётчыкаў паведаміла, што ў адным толькі цэнтральным раёне Лондана, паблізу Тэмзы, яны назіралі 7 буйных пажараў.

РОСПУСК ПАЛІТЫЧНЫХ ПАРТЫЙ У НАРВЕГІІ

ОСЛО, 29 верасня. (ТАСС). Учора ў газетах быў апублікаван загад рэйхскамісара Тэрбавена наступнага зместу:

«У адпаведнасці з пунктам другім загада Гітлера аб выкананні дзяржаўных абавязкаў Нарвегіі выдаецца наступны загад:

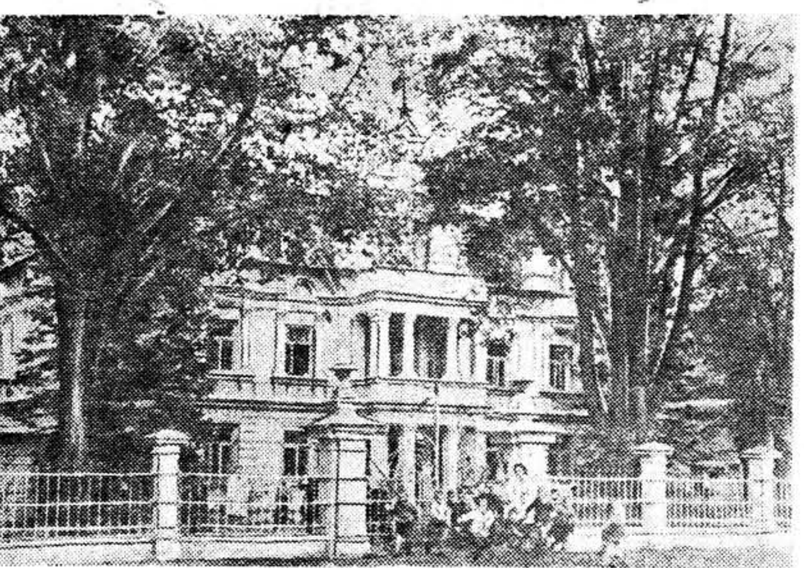
1. Палітычныя партыі і іншыя палітычныя арганізацыі Нарвегіі распускаюцца. Роспуску падлягаюць таксама дапаможныя арганізацыі, прымыкаючыя да палітычных партый, саюзы і аб'яднанні. Выключэнне складае партыя «Нацыянальнага еднання» з прымыкаючымі да яе арганізацыямі.

2. Пытанне аб тым, якія арганізацыі трэба разглядаць як палітычныя, вырашаецца рэйхскамісарам, і яго рашэнне мае характар судовага рашэння.

3. Для ліквідацыі маёмасці распушчаных у адпаведнасці з пунктам першым арганізацый назначаюцца даверныя асобы рэйхскамісара.

4. Асобы, якія бяруць на сябе заканне арганізацыйных сувязей распушчаных у адпаведнасці з пунктам першым арганізацый, або асобы, ствараючыя якія-небудзь новыя арганізацыі, падлягаюць адпраўленню на катаргу тэрмінам да трох год або заключэнню ў турму. Такое-ж пакаранне нясуць асобы, працягваючыя працу распушчаных арганізацый. Для вядзення гэтых спраў назначаюцца спецыяльныя суды. Дэталі ўстройства судоў устанаўліваюцца рэйхскамісарам.

5. Гэты загад уступае ў сілу ў дзень яго апублікавання».

Агульны від дзіцячага дома ў мястэчку Супраслі, Беластоцкай вобласці, у былым палацы баранесы Бухгольц.
Фота Б. Вернера. Фотахроніка БелТА.

Год таму назад

(Хроніка падзей)

30 верасня гарадское Часовае ўпраўленне выдала пастанову аб увядзенні бясплатнага медыцынскага абслугоўвання працоўных. У гэтым-жа рашэнні сказана, што дамы прытулку для старых, якія знаходзіліся ва ўтрыманні філантрапічных арганізацый, узяты на ўтрыманне Часовага ўпраўлення. Пастаноўлена расшырыць сетку ложак у бальніцах, а таксама адкрыць дзіцячыя адзяленні і зубаўрачэбны кабінет.

Зараз усё гэта здаецца звычайным. Але у панскай Польшчы, калі рабочаму ўдаралася захварэць, ён павінен быў плаціць 6 злотых у дзень за прабыванне ў бальніцы. Гэтыя 6 злотых у многіх катэгорый рабочых перавышалі іх дзённы заработак. Значыць, сям'я павінна ў гэты час галадаць. Яшчэ большая плата бралася з сялян. Было многа фактаў, калі хто захварэе ў сям'і селяніна, трэба было канчаткова разарыцца, каб сабраць грошы на лячэнне. Вёскі былі перапоўнены знахарамі і бабкамі, якія калечылі людзей.

За год савецкай улады ў нашай вобласці адкрыта 26 бальніц, 169 урачэбных і акушэрскіх пунктаў, адкрыты дамы адпачынку і санаторыі, і калі да верасня 1940 года набывала каля трох тысяч чалавек. Бюджэт на ахову здароўя па вобласці на 1940 год складае каля 29 мільёнаў рублёў.

30 верасня адбыўся агульны сход урачоў горада Беластока. Рад праможцаў выступілі з гарачымі, усхваляванымі прамовамі. Яны дзякавалі партыі і совецкаму ўраду за клопаты аб чалавеку. Сход прыняў пісьмо таварышу Сталіну, у якім абавязаўся прыкласці ўсе свае сілы і энергію, каб ахоўваць самае каштоўнае — здароўе працоўных.

У гэты дзень Часовае ўпраўленне праверыла сваё рашэнне аб нацыяналізацыі ўсіх фабрык. Аказалася, што многія фабрыканты правілі сабатаж. Рад уладальнікаў фабрык аштрафаваны на буйныя сумы.

30 верасня ў кабінеце старшыні Часовага ўпраўлення раздаўся званок. Мясцовая тэлефаністка гаворыць, што з старшынёй хоча гаварыць якісьці горад Іванаўск ці Іванек. Гэта быў горад Іванава —тэкстыльны цэнтр Совецкага Саюза. Іванаўцы цікавіліся жыццём Беластока.

— Як жывуць рабочыя? Ці вялікае беспрацоўе? — пыталі іванаўцы.

Таварышам з Іванава расказалі, што ў горадзе многа беспрацоўных, не толькі радавых рабочых, але і інжынерна - тэхнічных работнікаў, што прыняты меры для неадкладнай ліквідацыі беспрацоўя. Іванаўскім рабочым было расказана, што ў Часовае ўпраўленне выбрана работніца - тэкстыльшчыка тав. Дз'ячук.

Вядома, што гэта сувязь, якая завязалася з Іванавам год таму назад, увесь час расшыраецца і мацнее. Іванаўскія тэкстыльшчыкі не раз былі ў Беластоку. Беластачане ездзілі ў Іванава. Тэкстыльшчыкі Беластока высунулі лозунг ператварыць Беласток у другое Іванава, — і паспяхова змагаюцца за яго выкананне.

СУД

КВАТЭРНЫЯ ЗЛАДЗЕІ

Беластоцкі нарсуд першага ўчастка днямі разглядаў справу па абвінавачванню раду асоб у кватэрных крадзяжах, у хаванні і продажу крадзеных рэчаў. На лаве падсудных—восем чалавек.

С. Б. Владарчук і В. К. Амброзяк на працягу некалькіх месяцаў зрабілі ў Беластоку 27 кватэрных крадзяжоў, у Гродне—14 і ў Лідзе —6. Акрамя таго Владарчук прысвоіў сабе званне работніка Паркамата ўнутраных спраў і беззаконна праверыў дакументы ў грамадзян.

Л. В. Вількоўскі і А. Д. Белаварчук бралі ў Владарчука крадзеныя рэчы і іх прадавалі. К. М. Пекутоўскаму прад'яўлена абвінавачванне ў тым, што ён хаваў у сябе крадзеныя рэчы. К. Л. Навіцкі абвінавачваўся ў тым, што ён купіў ад Владарчука для ўласнага ўжывання рад крадзеных рэчаў.

Прыгаворам нарсуда Амброзяк і Владарчук асуджаны да пазбаўлення волі на 5 год кожны з забаронай пражывання на тэрыторыі БССР на працягу 5 год пасля адбыцця пакарання. Вількоўскі, Белаварчук і Пекутоўскі прыгавораны да двух год пазбаўлення волі.

Навіцкага суд прыгаварыў да аднаго года пазбаўлення волі, прычым на падставе 51 артыкула крымінальнага кодэкса замяніў гэту меру пакарання адным годам прымусовых работ на месцу работы з адлічэннем 25 процантаў з зарплаты.

Два абвінавачваемых судом апраўданы.

Адказны рэдактар Б. М. ЗЕЛЬМАНАЎ.